

Lovforslag nr. L 146. Fremsat den 29. januar 1986 af undervisningsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner

§ 1

I lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner som ændret ved lov nr. 328 af 10. juni 1976, lov nr. 591 af 19. december 1980 og lov nr. 247 af 27. maj 1981 foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, affattes således:

»Hver institution ledes af en rektor i forbindelse med et antal kollegiale organer m.v. som fastsat i loven.«

2. § 4, affattes således:

»§ 4. Rektor repræsenterer institutionen udadtil. Med de begrænsninger, der følger af denne lov, er rektor ansvarlig for den daglige ledelse af institutionen og er institutionens øverste foresatte for det ansatte personale. Rektor har den umiddelbare forvaltning af de anliggender, som ikke ved denne lov eller statuten er henlagt til kollegiale organer.«

3. § 5, affattes således:

»§ 5. Rektor drager omsorg for, at sager, som et kollegialt organ skal afgøre eller have lejlighed til at udtale sig om, forelægges for organet. Rektor fordeler sagerne til de kollegiale organer og udfærdiger om fornødent forskrifter for sagernes ekspedition.

Stk. 2. Rektor påser, at institutionens virksomhed foregår i overensstemmelse med gældende bestemmelser. Rektor bistås heri af de kollegiale organers formænd og institutbestyrere, der hver inden for deres område yder denne bistand under ansvar over for rektor.

Stk. 3. Rektor afgør sager, der ikke tåler opsættelse, og som ikke kan afvente behandling i kollegiale organer eller af formanden for vedkommende kollegiale organ. Sådanne afgørelser forelægges snarest for konsistorium og vedkommende kollegiale organ.

Stk. 4. Rektor kan pålægge de kollegiale organer at drøfte og afgive udtalelse om emner af betydning for institutionen.

Stk. 5. Rektor kan pålægge en eller flere lærere eller andre ansatte at behandle og afgive indstilling om emner af betydning for institutionen.«

4. § 9, stk. 6, affattes således:

»*Stk. 6.* Konsistorium nedsætter et budget- og forretningsudvalg, der inden for de af undervisningsministeren fastsatte rammer udarbejder institutionens budgetforslag og fordeleler de tildelte bevillinger. Budget- og forretningsudvalget behandler i øvrigt institutionens fælles ressourceanliggender, herunder sager om byggeri. Konsistorium kan i øvrigt bemyndige budget- og forretningsudvalget til at handle på sine vegne.«

5. § 11, affattes således:

»§ 11. Forskning og uddannelse ved institutionerne kan foregå inden for flere hovedområder.

Stk. 2. Forskningen og uddannelserne inden for hvert hovedområde ledes af et råd.

Stk. 3. Rådet afgør alle sager, der vedrører hovedområdet som helhed og forholdet mellem to eller flere af de råd, der er nævnt i §

12, mellem flere institutter, mellem flere studienævn og mellem institutter og studienævn. Rådet træffer afgørelse om antallet af studienævn, om hvilke områder de skal dække og om antallet af medlemmer. Rådet fastsætter nærmere bestemmelser om de enkelte institutter, herunder om størrelsen af institutbestyrelsen.

Stk. 4. Rådet behandler forslag om fastsættelse af ministerielle bestemmelser om uddannelserne, herunder eksamen. De berørte studienævn skal have lejlighed til at udtale sig herom, inden rådet træffer beslutning. Forslag indsendes til undervisningsministeren, efter at også konsistorium har haft lejlighed til at udtale sig. Rådet fastsætter inden for rammerne af de af ministeren fastsatte bestemmelser de nærmere regler om uddannelserne efter indstilling eller udtalelse fra vedkommende studienævn og berørte institutter. Rådet kan fastsætte regler for studienævnenes afgørelser i dispensationssager. Rådet har ansvaret for undervisningens tilrettelæggelse og eksamens afholdelse, men rådet kan henlægge opgaver i forbindelse hermed til institutbestyrelser.

Stk. 5. Rådet træffer afgørelse om ansættelse eller indstilling om ansættelse, afsked eller orlov, for så vidt angår heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere samt eksterne lektorer og om tildeling af jus docendi. Rådet træffer endvidere afgørelse om ansættelse af timelønnede undervisningsassistenter og tilsvarende lærere, men kan beslutte at henlægge denne afgørelse til institutbestyrelser. Rådet afgiver indstilling til konsistorium om tildeling af æresdoktorgrader.

Stk. 6. Rådet nedsætter et budget- og forretningsudvalg, der inden for de fastsatte rammer udarbejder hovedområdet budgetforslag og fordeler de tildelte bevillinger. Budget- og forretningsudvalget behandler i øvrigt hovedrådets fælles ressourceanliggender. Rådet kan i øvrigt bemyndige budget- og forretningsudvalget til at handle på sine vegne.

Stk. 7. Rådet nedsætter særligt fagkyndige udvalg til bedømmelse af ansøgere til videnskabelige stillinger. Udvalgene afgiver indstilling til vedkommende råd.

Stk. 8. Rådet kan af sin midte i øvrigt nedsætte udvalg og henlægge sine beføjelser til disse.«

6. § 12, affattes således:

»§ 12. Det kan i statuten fastsættes, at et hovedområde opdeles i to eller flere faggrupper. En faggruppe ledes af et råd, der overtager dele af de kompetencer, der er omtalt i § 11. De nærmere regler fastsættes i statuten. Hvis det i statuten fastsættes, at rådet helt eller delvis skal overtage de opgaver, der er nævnt i § 11, stk. 6, skal rådet nedsætte et budget- og forretningsudvalg til varetagelse af disse opgaver.«

7. § 13, affattes således:

»§ 13. De enkelte fagområders forskningsvirksomhed drives normalt inden for institutter. De videnskabelige medarbejdere og lærere, der er knyttet til institutterne, varetager tillige undervisning inden for fagområdet, og institutternes lokaler og udstyr står til rådighed for undervisningen i fornødent omfang.

Stk. 2. Instituttet ledes af en institutbestyrelse, der forestår instituttets drift og har ansvaret for udnyttelsen af de tildelte bevillinger samt for den overordnede planlægning af instituttets forskning og undervisning. Institutbestyrelsen udarbejder instituttets budgetforslag og fordeler de givne bevillinger og arbejdsopgaver. Den enkelte forsker kan dog frit vælge sine forskningsopgaver.

Stk. 3. Institutbestyrelsen sørger for, at der mindst en gang om året afholdes et møde for alle ansatte ved instituttet med henblik på en drøftelse af instituttets forhold og udvikling. Studerende, der er tilknyttet instituttet, eller repræsentanter for disse kan deltage i disse møder.

Stk. 4. Institutbestyrelsen vælger af sin midte blandt lærerrepræsentanterne, en institutbestyrer. Institutbestyreren, der vælges for ét år ad gangen, er tillige formand for bestyrelsen. Institutbestyreren repræsenterer instituttet og forestår den daglige ledelse. Institutbestyreren påser med ansvar over for rektor og institutbestyrelsen, at instituttets virksomhed foregår i overensstemmelse med gældende bestemmelser. Institutbestyreren afgør almindelige løbende sager, der ikke giver anledning til tvivl, og kan træffe afgørelse i sager, der ikke tåler opsættelse, og som ikke kan afvente behandling i institutbestyrelsen. Bestyrelsen orienteres snarest om sådanne afgørelser.«

8. § 14, affattes således:

»§ 14. Der skal ved hvert hovedområde findes et forskningsnævn og mindst ét studienævn. Er der flere studienævne under et hovedområde, skal disse hver for sig dække studier eller dele af studier.

Stk. 2. Forskningsnævnet har til opgave at følge forskningen inden for hovedområdet på grundlag af indberetninger fra institutterne, at afgive indstillinger til det råd, der er nævnt i § 11, om planlægning og prioritering af forskningen inden for hovedområdet og de heraf følgende konsekvenser for ressourcfordelingen mellem institutterne, at ned sætte udvalg til bedømmelse af videnskabelige arbejder indleveret med henblik på erhvervelse af licentiat- eller doktorgrader og at træffe beslutning om tildeling af disse grader.

Stk. 3. Studienævn påser under ansvar over for det råd, der er nævnt i § 11, at studier inden for deres område gennemføres som forudsat i gældende bestemmelser. Hvis et studienævn finder behov for ændringer i reglerne eller i studiernes faktiske tilrettelæggelse, kan studienævnet tage spørgsmål herom op over for rådet, henholdsvis vedkommende institutbestyrelse. Studienævn skal have lejlighed til at udtale sig om forslag om fastsættelse af ministerielle bestemmelser om uddannelserne, herunder eksamen. Studienævn skal ligeledes have lejlighed til at udtale sig om de nærmere regler om uddannelserne, der fastsættes af det råd, der er nævnt i § 11, medmindre forslaget er udarbejdet af studienævnet selv. Hvis der i bestemmelserne er hjemmel til, at de kan fraviges i særlige tilfælde, træffer studienævn beslutning herom inden for de af rådet eventuelt fastsatte regler.

Stk. 4. Studienævn skal have lejlighed til at udtale sig om oprettelse og nedlæggelse af lærerstillinger og om de undervisningsmæssige kvalifikationer hos ansøgerne til disse stillinger. Også andre sager, der vedrører undervisningen, skal forelægges vedkommende studienævn til udtalelse, inden sagen afgøres.»

9. § 15, affattes således:

»§ 15. Rektor og prorektor vælges blandt institutionens professorer og heltidsansatte lektorer af medlemmerne af konsistorium.

Ved institutioner med hovedområdeopdeling deltager tillige medlemmerne af de i § 11 nævnte råd i valget. Ved institutioner uden hovedområdeopdeling, jfr. § 29, men med opdeling i henhold til § 12, deltager, foruden konsistoriums medlemmer, medlemmerne af de i § 12 nævnte råd i valget.

Stk. 2. Den kandidat, der har opnået mere end halvdelen af de gyldigt afgivne stemmer, er valgt. Har ingen kandidat opnået dette, foretages omvalg mellem de to kandidater, der har opnået størst stemmetal. Har flere kandidater opnået samme stemmetal, deltager samtlige disse i omvalget. Den kandidat, der ved omvalget har opnået det største stemmetal, er valgt. Har flere ved omvalget opnået samme stemmetal, foretages der lodtrækning mellem disse kandidater.

Stk. 3. Rektor og prorektor vælges for 4 år ad gangen. Det fastsættes i statuten, om valgperioderne skal være sammenfaldende eller forskudte.»

10. I § 16, *stk. 1*, ændres »8« til: »16«.

11. § 17, affattes således:

»§ 17. Konsistorium og de i §§ 11 og 12 nævnte råd består af repræsentanter for de heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere, for de deltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere, for de studerende og for de tekniske og administrative medarbejdere samt af repræsentanter for aftagerne af institutionens forskning og uddannelser.

Stk. 2. Repræsentanter for heltidsansatte og deltidsansatte videnskabelige medarbejdere og lærere besætter tilsammen halvdelen af det samlede antal mandater, repræsentanter for de studerende besætter en fjerdedel, repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere og for aftagerne besætter hver en ottendedel. Repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere samt for aftagerne besætter mindst 2 mandater hver. Opstilles der ikke kandidater for de deltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere, besættes disses mandater af de heltidsbeskæftigede for 1 år ad gangen.

Stk. 3. Repræsentanter for de ansatte ved institutionen og de studerende vælges af og blandt dem, der er ansat henholdsvis indskrevet som studerende inden for det pågæl-

dende område. Repræsentanter for aftagerne, der ikke må være heltidsansat ved en højere uddannelsesinstitution, udpeges således, at halvdelen repræsenterer aftagere af institutionens forskning, halvdelen repræsenterer aftagere af institutionens uddannelser. Hvis antallet af aftagerrepræsentanter er ulige, fastsættes det i statuten, hvilken gruppe der skal have 1 mandat mere end den anden. Til konsistorium udpeges aftagerrepræsentanter af henholdsvis Planlægningsrådet for forskningen og af de faglige landsudvalg for de uddannelser, der er repræsenteret ved vedkommende institution. Til de i §§ 11 og 12 nævnte råd udpeges aftagerrepræsentanter af henholdsvis vedkommende statslige forskningsråd og censorkorps.

Stk. 4. Medlemmerne af konsistorium og de i §§ 11 og 12 nævnte råd vælges for 4 år ad gangen. Dog vælges repræsentanter for de deltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere og for de studerende for 1 år ad gangen.«

12. § 18, affattes således:

»§ 18. Institutbestyrelsen består af 3 eller 6 medlemmer, der skal være varigt ansatte på mindst halv tid. Af disse vælges 2 henholdsvis 4 af alle heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere ved instituttet blandt professorer og lektorer, og 1 henholdsvis 2 af og blandt de tekniske og administrative medarbejdere, hvis der opstilles kandidater for disse. Vælges der ikke repræsentanter for sidstnævnte gruppe, udfyldes de ledige pladser af den lærergruppe, der er nævnt ovenfor. Institutbestyrelsen vælges for 3 år ad gangen.

Stk. 2. En repræsentant for de studerende, der er tilknyttet instituttet, kan deltage som observatør i bestyrelsens møder.«

13. § 19, affattes således:

»§ 19. Hvert forskningsnævn består af højst 12 professorer og heltidsansatte lektorer, der vælges for 4 år ad gangen af alle heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere inden for det pågældende hovedområde.

Stk. 2. Hvert studienævn består af et lige stort antal lærere og studerende, i alt højst

12. De vælges for ét år ad gangen af og blandt henholdsvis de lærere, der underviser, og de studerende, der studerer inden for det pågældende studienævns område.«

14. § 22, affattes således:

»§ 22. Rektor er formand for konsistorium. Formanden og næstformanden for de øvrige kollegiale organer vælges af det pågældende organ blandt repræsentanterne for de heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere. Formænd og næstformænd for de i §§ 11 og 12 nævnte råd samt forskningsnævn vælges for 4 år ad gangen. Formænd og næstformænd for studienævn vælges for 1 år ad gangen.

Stk. 2. Formanden for et kollegialt organ kan afgøre almindelige løbende sager, der ikke giver anledning til tvivl. Formanden afgør endvidere sager, der ikke tåler opsættelse, og som ikke kan afvente behandling i det kollegiale organ. Vedkommende kollegiale organ orienteres snarest om sådanne afgørelser.

Stk. 3. De kollegiale organer fastsætter selv deres forretningsorden inden for rammerne af reglerne i denne lov og en standardforretningsorden, som fastsættes af konsistorium.«

15. I § 35, indsættes som stk. 3:

Stk. 3. Undervisningsministeren kan efter anmodning fra vedkommende institution tilfælde afgivelser fra lovens bestemmelser i tilfælde, hvor ganske særlige forhold gør sig gældende.«

§ 2

Bestemmelsen i § 1, nr. 15, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Lovens øvrige bestemmelser får virkning for de enkelte institutioner fra det tidspunkt, institutionernes ændrede statutter er trådt i kraft, jfr. § 3, stk. 2 i lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner. Dette skal være sket senest 1. juli 1987. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra denne bestemmelse, og undervisningsministeren kan fastsætte frister for, hvornår de enkelte institutioners forslag til ændrede statutter skal være indsendt til ministeriet.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Gældende ordning

Den nugældende ordning, der er fastsat i lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner med senere ændringer, kan i grove træk beskrives således:

De styrende organer findes på 3 niveauer, der stort set fungerer selvstændigt: 1) konsistorieniveau, 2) fakultetsrådsniveau og 3) studienævns- og institutniveau.

Hver institution skal have et konsistorium, et eller flere studienævne og institutter, hvortil lærere og tekniske og administrative medarbejdere normalt er knyttet. Ved institutioner med flere hovedområder styres hvert hovedområde af et særligt råd, der som oftest og i det følgende benævnes fakultetsråd. Ved institutioner, der ikke har flere hovedområder, varetager konsistorium de opgaver, fakultetsrådet har. Niveau 1 og 2 er her slået sammen. Fakultetsrådskompetencen kan både ved institutioner med og uden fakultetsråd delvis henlægges til fagråd, der oprettes for mindre områder.

Konsistorium og fakultets- og fagråd sammensættes af repræsentanter for samtlige heltidsbeskæftigede lærere, herunder også adjunkter og stipendiater og andre midlertidigt ansatte, samt repræsentanter for studerende og teknisk og administrativ personale. Mindst ét lærermandat er dog forbeholdt deltidsbeskæftigede lærere. Forholdet mellem grupperne er 2:1:1; ved områder med få tekniske og administrative medarbejdere er forholdet dog 4:2:1.

Konsistorium har primært til opgave at træffe beslutning om institutionens styrelsesstruktur og at udarbejde institutionens samlede budgetforslag samt at fordele de givne bevillinger, alt inden for de rammer, der er fastsat af ministeriet.

Fakultetsrådenes hovedopgave er tilsvarende at tage beslutning om bidrag til finanslov for hovedområdet og fordele givne bevillinger. Endvidere træffer de beslutning om besættelse af professorater og andre heltidslærerstillinger og om tildeling af licentiat- og doktorgrader. Disse sager skal for-

ud være behandlet i fagkyndige bedømmelsesudvalg, hvis indstillinger det på grund af særlige afstemningsregler er vanskeligt, men ikke umuligt at tilsidesætte.

Studienævnene består af lige mange lærer- og studentrepræsentanter. Lærerrepræsentanterne vælges af og blandt heltids- og deltidsbeskæftigede lærere i én gruppe. Studienævnene træffer inden for de rammer, ministeriet har fastsat, beslutninger om uddannelsernes tilrettelæggelse, om pensum, eksaminer m.v. De bestemmer også, hvem der skal ansættes som timelønnede undervisningsassistenter, og kan i et vist omfang dispensere fra gældende bestemmelser. Hvis der er flere studienævne under et hovedområde, skal der etableres et centralstudienævn, hvortil medlemmerne udpeges af de øvrige studienævne. Centralstudienævnet tager stilling til generelle bestemmelser om uddannelserne og har en vis overordnet kompetence i forhold til studienævnene. Bl.a. kan beslutninger om ansættelse af timelønnede lærere og om dispensationer indbringes for centralstudienævnet. Fakultetsrådene har derimod ingen kompetence med hensyn til beslutninger vedrørende undervisningen og eksamen.

Institutterne styres i princippet af institutråd, som bl.a. træffer beslutning om fordelingen af de arbejdsopgaver, der påhviler instituttet. Disse råd består af samtlige heltidsbeskæftigede lærere ved instituttet samt repræsentanter for de studerende og tekniske og administrative medarbejdere, der tilsammen højest kan besætte et antal mandater, der svarer til lærerantallet. Ved større institutter vil institutrådet altså bestå af et meget betydeligt antal medlemmer. Institutrådet skal vælge en institutbestyrer til at stå for den daglige ledelse og kan – og skal i visse tilfælde – også vælge en institutbestyrer.

Rektor og prorektor vælges blandt professorer og heltidsansatte lektorer af alle medlemmer af konsistorium, fakultets- og fagråd.

Endelig kan det nævnes, at loven indeholder bestemmelser, der sikrer de enkelte forskere ret til selv at vælge deres forskningsopgaver, og at loven

i et vist omfang ligeledes sikrer institutionerne et selvstyre. En række beslutninger – især beslutninger, der er baseret på faglige skøn – kan således ikke tilsidesættes af ministeriet, hvis de er lovlige.

Vurdering af loven m.v.

I den tid der er gået, siden loven blev vedtaget, har den været genstand for megen kritik. Denne kritik har overvejende været rettet mod 1) det betydelige tidsforbrug, der medgår til arbejdet i de mange kollegiale organer, 2) en uhensigtsmæssig studienævnstruktur med indirekte valgte centralstudienævn og manglende sammenhæng mellem studienævnenes beslutningskompetence vedrørende uddannelserne og fakultetsrådenes kompetence vedrørende ressourcer, 3) at beslutninger om forhold vedrørende forskning som oftest træffes af forsamlinger, hvori kun halvdelen er forskningskompetente og 4) isolation fra den omgivende verden, herunder fra »aftagerne« af det »produkt«, som institutionerne præsterer.

Med baggrund i denne kritik har der i tidens løb været taget forskellige initiativer med henblik på at rette op på disse forhold, men de har ikke ført til forandringer i så henseende.

Så sent som i 1983 overvejede undervisningsministeriet at fremsætte et forslag, der hovedsagelig vedrørte problemer i forbindelse med studienævns/fakultetsrådsstrukturen og styrelsen af institutter, idet en mere gennemgribende ændring påtænkte søgt gennemført senere efter nærmere overvejelser og vurderinger.

Undervisningsministeriet opgav imidlertid denne tanke og nedsatte i stedet et udvalg med fhv. rektor for Aarhus Universitet, professor Carl F. Wandel som formand. Det hed i udvalgets kommissorium, at det skulle være et overordnet mål, »at de højere uddannelsesinstitutioners traditionelle selvstyre bevares, samtidig med at det bringes til at opfylde de krav, som samfundet må stille til en effektiv ledelse af forskning og uddannelse. Kun opfyldelsen af dette mål kan – også på længere sigt – sikre den uafhængighed inden for forskningen og de højere uddannelser, som er væsentlig for samfundets udvikling og fremskridt. Udvalget bør endvidere inddrage hensynet til følgende målsætninger i sit arbejde:

- a. Styrkelse af forskningens placering og gennemslagskraft i institutionernes ledelser.
- b. Styrkelse af mulighederne for at forny uddannelserne under hensyn til forskningens resultater og samfundets behov.

- c. Øget vekselvirkning og koordination mellem forskningen og uddannelserne.
- d. Effektivisering af ledelse og sagsbehandling.«

Udvalgsbetænkningen af november 1985

Udvalget har afgivet betænkning i november 1985 (nr. 1055).

Udvalgets hovedsynspunkter kan formentlig bedst belyses ved følgende citat fra betænkningen (side 60-61):

»Det er udvalgets opfattelse, at gældende lov på ingen måde er hævet over kritik set i forhold til de krav, der aktuelt og i fremtiden må stilles til institutionerne. Blandt lovens svagheder må det især fremhæves, at den er bygget op omkring et grupperepræsentationsprincip, der aldrig har kunnet begrundes rationelt ud fra institutionernes hovedformål, der er forskning og uddannelse. Dertil kommer, at de i 1968 så udbredte forestillinger om »deltagerdemokrati« i dag ofte opleves som hindrende for en effektiv ledelse og en klar ansvarsfordeling.

Udvalget har lagt til grund, at en sikring og en styrkelse af selvstyret forudsætter en fornyelse af de for 12 til 15 år siden indførte styrelsesprincipper. Hvis institutionerne skal kunne fungere som stærke, handlekraftige og troværdige partnere i en dialog med offentlige myndigheder, private virksomheder og organisationer, må *for det første* den daglige ledelse effektiviseres, og administrationen forenkles. Herigennem kan også opnås, at mere af medarbejdernes tid kan anvendes til forskning, undervisning og medhjælp i forbindelse hermed. *For det andet* må ansvarsfordelingen inden for institutionerne præciseres gennem en styrkelse og klargøring af ledelsens beføjelser og ansvar under inddragelse af den fornødne sagkundskab. *For det tredje*, og givetvis vigtigst, må forskningssynspunkternes gennemslagskraft i den daglige ledelse såvel som i den mere langsigtede planlægning styrkes. Kun derigennem kan de højere uddannelsesinstitutioner hævde og i fremtiden fastholde deres placering i det danske forskningssystem, og kun derigennem kan den nødvendige vekselvirkning mellem uddannelse og forskning finde sted. *Med andre ord: Gennem administrativ forenkling og effektivisering, gennem præcisering af ansvarsfordelingen, gennem øget inddragelse af sagkyndighed i sagsbehandlingen og ledelsen samt gennem styrkelse af forskningssynspunkternes gennemslagskraft skabes de bedste betingelser for at styrke og bevare selvstyret og samtidig leve op til samfundets forventninger til de højere uddannelsesinstitutioner.*«

F.t.l. vedr. højere uddannelsesinstitutioner

Udvalget sammenfatter de væsentligste ændringsforslag således (side 62-63):

- »1. Styrkelse af budget- og forretningsudvalgenes stilling og kompetence på såvel konsistorie- som fakultetsråds-/fagrådsniveau.
2. Udvidende præcisering af rektors, dekaners, fagrådsformænds, studienævnsformænds og institutbestyrelses beføjelser i den daglige ledelse samt mere udførlige bestemmelser om deres ansvar.
3. Opstilling af krav om, at de kollegiale organers formænd såvel som næstformænd altid bør vælges blandt de fastansatte videnskabelige medarbejdere.
4. Nedlæggelse af de indirekte valgte centralstudienævn og overførsel af beføjelserne til at behandle forslag til uddannelsesbekendtgørelser m.m. fra centralstudienævn til fakultets-/fagråd.
5. Overførsel af dele af studienævnskompetencen, herunder kompetencen til at fastlægge de nærmere regler om uddannelserne (studieordninger) fra studienævn til fakultets-/fagråd.
6. Nedlæggelse af institutrådene og overførsel af deres beføjelser til relativt små obligatoriske institutbestyrelser, sammensat af repræsentanter for de ved instituttet fastansatte videnskabelige medarbejdere – professorer og lektorer – samt de tekniske og administrative medarbejdere i forholdet 2:1.
7. Oprettelse af obligatoriske forskningsnævn på fakultetsniveau, valgt af alle videnskabelige medarbejdere blandt professorer og lektorer og med kompetence i forbindelse med forskningsplanlægning, videnskabelige stillingsbestemmelser og tildeling af akademiske grader.
8. Forøgelse af det samlede antal repræsentanter for de videnskabelige medarbejdere og lærere i konsistorium, fakultets- og fagråd, således at mandaterne fremtidig fordeles efter forholdstallene 4:1:1 mellem disse og repræsentanterne for henholdsvis de tekniske og administrative medarbejdere og de studerende.«

Undervisningsministeriets stilling til udvalgets forslag

Betænkningen har været sendt til høring hos de højere uddannelsesinstitutioner, Planlægningsrådet for forskningen m.fl. Der tages helt overvejende afstand fra forslagene, men der foreligger dog også udtalelser, der udtrykker en mere positiv holdning over for en vis revision af styrelsesloven i den retning, udvalget foreslår.

243 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Det er undervisningsministeriets vurdering, at udvalgets forslag med hensyn til den organisatoriske struktur af institutionernes styrelse vil indebære væsentlige fremskridt i retning af at mindske tidsforbruget til styrelsen, at opnå en klarere ansvarsplacering og styrke forskningssynspunkterne, og lovforslaget er derfor overvejende baseret på de konkrete forslag, der er stillet i betænkningen.

Hvad angår sammensætningen af konsistorium, fakultets- og fagråd, er undervisningsministeriet også enig med udvalget i, at der bør ske en ændring af sammensætningen, men man har ikke ment at kunne følge udvalgets konkrete forslag, jfr. foran punkt 8. Som også nævnt i kommissoriet for udvalget, lægger man vægt på at styrke forskningens placering og gennemslagskraft i institutionernes ledelse og at styrke muligheden for at forny uddannelserne under hensyn til forskningens resultater og samfundets behov. Under hensyn hertil foreslår man, at der i de nævnte styrende organer indtræder nogle medlemmer valgt af Planlægningsrådet for forskningen/statens forskningsråd og de faglige landsudvalg for uddannelserne/censorkorps til at repræsentere aftagere af henholdsvis forskning og uddannelser. I forbindelse hermed foreslås det, at antallet af repræsentanter for tekniske og administrative medarbejdere nedsættes, idet denne gruppes indflydelse efter forslaget vil blive styrket på institutplan, hvor det foreslås, at de sikres ret til $\frac{1}{2}$ af mandaterne i institutbestyrelsen. Hertil kommer, at det tekniske og administrative personale siden lovens gennemførelse har fået indført samarbejdsudvalg, hvorigennem alle interesser kan kanaliseres.

Med hensyn til de studerende finder undervisningsministeriet det rigtigst, at disse i konsistorium, fakultets- og fagråd, som det nu er det normale, besætter $\frac{1}{4}$ af mandaterne og ikke kun $\frac{1}{6}$, således som foreslået af udvalget. I studienævn besætter de fortsat halvdelen af pladserne. Selv om der i et vist omfang flyttes kompetence fra studienævn, anser ministeriet det for givet, at studienævnene i kraft af den betydelige viden, disse har om uddannelserne inden for deres område, vil bevare en væsentlig indflydelse. De kan f.eks. på eget initiativ fremsætte forslag om ændringer i gældende ministerielle bestemmelser og i studieordninger m.v., og skal under alle omstændigheder høres herom, hvis forslaget ikke kommer fra dem selv, ligesom de i det hele skal høres om spørgsmål, der vedrører undervisningen.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Loven vedrører i sig selv administrative forhold. Udgifter i forbindelse med udefra kommende repræsentation i de styrende organer vil blive afholdt inden for undervisningsministeriets bevilningsrammer.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (Om § 3, stk. 1)

Hvis lovforslagets øvrige bestemmelser gennemføres, vil bestemmelsen i § 3, stk. 1, ikke længere være dækkende. Institutråd vil således bortfalde, og der vil blive oprettet forskningsnævn. Ligeledes vil der blive henlagt en vis kompetence til rådsformænd m.fl. Ændringen af § 3, stk. 1, er således af teknisk karakter.

Til nr. 2. (Om § 4)

Med forslaget ønsker man præciseret, at rektor ikke blot er ansvarlig for den daglige ledelse af institutionens administration, som det er anført i gældende lov, men for ledelsen af hele institutionen. Man ønsker endvidere at præcisere rektors kompetence som øverste foresatte for det ansatte personale. Kompetencen er dog begrænset på grund af andre bestemmelser i loven. F.eks. er det ikke rektor, der træffer bestemmelse om orlov til videnskabelige medarbejdere. Denne kompetence ligger i § 11-rådet. Det er heller ikke rektor men institutbestyrelsen, der fordeler arbejdsopgaver mellem de ansatte ved et institut.

Til nr. 3. (Om § 5)

Stk. 1. Svarer til gældende lovs § 5, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Stk. 2. Nyt stk. Bestemmelsen handler om rektors legalitetskontrol, der i gældende lov er beskrevet i § 5, stk. 1, 3. pkt. Bestemmelsen er udvidet, således at formændene for de kollegiale organer og institutbestyrere også inddrages i legalitetskontrollen. Hensigten med dette er at styrke formænds, institutbestyreres og rektors kompetence som daglige ledere af institutionens virksomhed. Man har ikke medtaget bestemmelsen om, at rektor drager omsorg for, at de kollegiale organers beslutninger udføres, men det er en følge af § 4, stk. 1, 1. pkt., at beslutninger, der f.eks. stifter ret overfor universitetet, udføres af rektor.

Stk. 3. Svarer stort set til gældende lovs § 5, stk. 2, men der er tilføjet, »eller af formanden for ved-

kommende kollegiale organ«. Der henvises til nr. 14 (§ 22).

Stk. 4. Svarer til gældende lovs § 5, stk. 3.

Stk. 5. Svarer til gældende lovs § 5, stk. 4.

I gældende lovs § 5, stk. 1, sidste pkt. er det fastsat, at rektor af de kollegiale organer kan bemyndiges til at afgøre almindelige løbende sager, der ikke giver anledning til tvivl. Grunden til, at bestemmelsen foreslås slettet, er, at det ikke er naturligt, at en kompetence, der ved loven eller statuten er henlagt til et styrende organ, hvis sammensætning er fastsat i loven, kan besluttes delvis henlagt til rektor. Mere naturligt er det, at formanden for det styrende organ, der er valgt af organet selv og i langt højere grad end rektor er inde i områdets problemer, varetager sådanne mere rutineprægede funktioner. Dette sker også i vidt omfang nu, og det foreslås derfor fastsat i lovens § 22, at formænd for de kollegiale organer og institutbestyrere kan afgøre almindelige sager, der ikke giver anledning til tvivl. Der henvises til bemærkningerne til nr. 14. (§ 22).

Til nr. 4. (Om § 9, stk. 6)

Efter gældende lov skal der nedsættes budget- og forretningsudvalg, hvis konsistorium består af 12 medlemmer eller derover. I øjeblikket har alle institutioner budget- og forretningsudvalg på konsistorieniveau. Udvalget udarbejder institutionens budgetforslag, mens dets kompetence i øvrigt afhænger af den bemyndigelse, som konsistorium har givet udvalget. Efter forslaget skal der altid nedsættes budget- og forretningsudvalg. Med den kompetence, som udvalget får tillagt, bliver det institutionens øverste finansielle instans. Bestemmelsen modificerer således i et vist omfang bestemmelsen i § 9, stk. 1. Ved at overlade en del af kompetencen til et mindre organ, opnår man en effektivisering af sagsbehandlingen.

Til nr. 5. (Om § 11)

Stk. 1. Svarer til gældende lovs § 11, stk. 1.

Stk. 2. Svarer til gældende lovs § 11, stk. 2, første led. Herefter ledes forskningen og uddannelserne af rådet.

Stk. 3. Første led i bestemmelsen svarer stort set til gældende lovs § 11, stk. 2, andet led; dog er det klargjort, at det er rådet, der afgør konflikter ikke alene mellem § 12-råd og mellem institutter og studienævn, men også mellem institutter indbyrdes og studienævn indbyrdes. Med forslaget i andet og tredje led henlægges kompetencen med hensyn til studienævnstrukturen til rådet, ligesom rådet får

kompetence til at fastsætte de nærmere bestemmelser om institutter.

Stk. 4. Nyt stk. Bestemmelserne tilsigter at tilvejebringe en i det store og hele én-strengt struktur, hvor rådet, der har ansvaret for ressourcefordelingen til uddannelserne, også får væsentlig indflydelse på uddannelsernes indhold m.v. Ved forslaget understreges rådets samlende og overordnede kompetence, der for så vidt er en naturlig følge af bestemmelsen i stk. 2 om, at uddannelserne inden for hvert hovedområde ledes af et råd.

Ved bestemmelsens første led henlægges kompetencen til at behandle forslag til generelle ministerielle bestemmelser om uddannelserne m.v. til dette råd, men de berørte studienævne skal have lejlighed til at udtale sig herom, inden rådet beslutter, hvilket forslag det vil fremsende. Som efter gældende lov skal også konsistorium have lejlighed til at udtale sig, før rektor sender forslaget til ministeriet. Bestemmelserne tager ikke stilling til, hvem der skal tage initiativ til de nye uddannelsesbestemmelser. Det kan som hidtil tages af studienævne, men også af rådet selv, ligesom udspillet naturligvis kan komme fra ministeriet.

Ved bestemmelsens andet led henlægges beslutningskompetencen med hensyn til fastsættelse af de nærmere regler om uddannelserne til § 11-rådet. Efter gældende lov er det studienævne, der har denne kompetence. Inden rådet fastsætter reglerne, skal vedkommende studienævne og relevante institutbestyrelser imidlertid have lejlighed til at udtale sig, medmindre indstilling herom er udarbejdet af studienævne/institutbestyrelser selv. »Indstilling«er, som når det nævnes andre steder i loven, ikke bindende for den, der træffer afgørelsen.

I den gældende lovs § 14, stk. 4, er det omtalt, at studienævne skal udarbejde en »studieordning med angivelse af undervisningens mål, omfang og varighed, form og indhold samt pensumbeskrivelse«. Begrebet »studieordning« har været forstået forskelligt inden for de enkelte områder. Undervisningsministeriet foreslår, at dette begreb udgår af loven. Det må imidlertid under alle omstændigheder påhvile institutionerne – i praksis ved administrationen – at drage omsorg for, at de gældende bestemmelser, herunder både ministerielt fastsatte bestemmelser og udfyldende regler fastsat af institutionen selv, foreligger i en tilgængelig samlet form, således at såvel lærere som studerende let kan skaffe sig overblik herover.

Efter bestemmelsens tredje led kan rådet fastsætte regler for studienævnets behandling af dispensationssager.

Endelig fastsættes det i bestemmelsens fjerde led, at det er rådet, der er ansvarlig for undervisningens tilrettelæggelse og afholdelse af eksamen. Da det er institutbestyrelserne, der skal fordele arbejdsopgaverne mellem instituttets lærere, og da institutterne som oftest forestår afholdelsen af eksamen i instituttets fag samt udarbejder såvel kortsigtede som langsigtede planer for undervisningen, foreslås det, at rådet kan henlægge opgaver i forbindelse med undervisningens tilrettelæggelse og afholdelse af eksamen til institutbestyrelser.

Stk. 5. Første led svarer til gældende lovs § 11, stk. 3, første led. I andet led henlægges kompetencen til ansættelse af timelønnede undervisningsassistenter og tilsvarende lærere ligeledes til rådet, således at det er rådet, der har kompetencen med hensyn til ansættelse af alle lærerkategorier. Dette er en ændring i forhold til gældende lov, hvorefter det er de faglige studienævne, der træffer beslutning om ansættelse af timelønnede undervisningsassistenter og tilsvarende lærere, idet studienævnets afgørelser dog kan indbringes for de centrale studienævne ved de områder, hvor der både er centralstudienævne og faglige studienævne.

Grunden til, at man foreslår, at rådet kan delegerer kompetencen til institutbestyrelser og ikke til studienævne, er, at det i princippet er instituttet, der er forpligtet til at stille lærerkræfter til rådighed for undervisningen, og at de timelønnede dermed vil blive tilknyttet instituttet.

Stk. 6. Bestemmelsen indebærer en ændring i forhold til det nuværende stk. 5 og svarer til forslaget i nr. 4 (§ 9, stk. 6). Der skal således ligesom på konsistorieniveau nedsættes budget- og forretningsudvalg med en selvstændig kompetence med hensyn til hovedområdet fælles ressourceanliggender. Udvalget må dog respektere rådets beslutninger om overordnet prioritering af forskning og uddannelser.

Stk. 7. Svarer til gældende lovs § 11, stk. 6, for så vidt angår bedømmelse af ansøgere til stillinger. Der henvises til nr. 8 (om § 14's bestemmelse om forskningsnævne).

Stk. 8. Svarer til gældende lovs § 11, stk. 7.

Til nr. 6. (Om § 12)

Der er dels tale om en teknisk ændring, dels foreslås det, at rådet skal nedsætte et budget- og forretningsudvalg, hvis der henlægges kompetence i ressourceanliggender til § 12-rådet.

Til nr. 7. (Om § 13)

Et af problemerne med den eksisterende lov har været den betydelige arbejdstid, der bruges til selve

styrelsen. I den henseende finder man, at ikke mindst institutrådenes arbejdsopgaver må anses for problematiske.

Efter den gældende lov må rådene betragtes som institutternes øverste organer. Den daglige ledelse skal dog varetages af en institutbestyrer, og der kan – og skal undertiden – nedsættes en institutbestyrelse, jfr. § 22. Det er ministeriets indtryk, at institutrådene fungerer ret forskelligt ved de enkelte institutter, men ofte udøves betydelig reel kompetence af disse institutråd. Da de sammensættes af alle lærere samt almindeligvis et tilsvarende samlet antal repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere og for de studerende, er det klart, at hvert institutrådsmøde indebærer anvendelse af mange arbejdstimer, ligesom ansvaret for de enkelte beslutninger utvivlsomt forflygtiges, jo flere der deltager i beslutningerne. Man mener derfor, at ledelsen bør henlægges til en bestyrelse, og at den daglige ledelse som hidtil bør varetages af en bestyrer, som man foreslår valgt af bestyrelsen.

Institutrådene foreslås afskaffet. Det vil efter ministeriets vurdering indebære betydelige fordele, hvis disse råd bortfalder som styrelsesorganer. Således vil man undgå det store tidsforbrug, der medgår til møder i disse ofte store organer, ligesom der også vil blive tale om en forenkling af valgproceduren. Da der imidlertid kan være behov for, at instituttets forhold og udvikling drøftes i en bred kreds, foreslås det, at institutbestyrelsen skal have pligt til at sørge for, at der mindst en gang om året afholdes møde for alle ansatte til drøftelse af sådanne spørgsmål. Studerende, der er tilknyttet instituttet, eller repræsentanter for disse skal have lejlighed til at deltage i disse møder. De nærmere bestemmelser herom fastsættes i henhold til § 11, stk. 3, af det heromhandlede råd.

I forslaget gives der en mere udførlig beskrivelse af institutbestyrelsens og institutbestyrerens kompetence og en præcisering af institutbestyrelsens ansvar som daglig leder af instituttet.

Ved den sidste passus i stk. 2 sikres fortsat den enkelte forskers ret til at vælge forskningsopgave. Som hidtil må denne ret inden for forskningsområder, der kræver andre ressourcer end forskerens egen arbejdstid, udøves inden for de givne ressourcemæssige rammer.

Til nr. 8. (Om § 14)

Mens lovforslaget i øvrigt betyder nedlæggelse af en række organer, institutråd og centralstudienævn, betyder forslaget i stk. 1, at der etableres et nyt organ – et forskningsnævn – i tilknytning til

hvert hovedområde. I det omfang dette organ overtager kompetencer fra § 11-rådet, aflastes dette dog tilsvarende. Ministeriet finder det under alle omstændigheder særdeles vigtigt, at der oprettes forskningsnævn – sammensat som nævnt i § 19 – til styrkelse af forskningens placering og gennemslagskraft.

Med hensyn til studienævn henvises der til bemærkningerne til nr. 5 (§ 11). Efter den gældende lov kan der inden for hovedområdet enten kun være ét studienævn, som i så fald vælges ved direkte valg, eller der kan være flere direkte valgte studienævne, der hver dækker faglige områder. I denne situation skal der tillige ved indirekte valg etableres et centralt studienævn med visse generelle og overordnede kompetencer.

Efter forslaget kan man fortsat nøjes med at have ét studienævn inden for området. Man kan også vælge at have flere, der hver dækker sit faglige område (studier eller dele af studier), men man kan ikke længere etablere et indirekte valgt centralstudienævn. Dette betyder en forenkling af strukturen, hvortil kommer, at man undgår de problemer, der har kunnet opstå som følge af, at mindretalssynspunkter ikke tilgodeses i rimeligt omfang ved den indirekte udpegning af centralstudienævnet.

Hvis der opstår spørgsmål, der berører flere studienævne, f.eks. om revision af fælles uddannelsesregler, vil der kunne nedsættes udvalg med repræsentanter for de enkelte studienævne til at drøfte sådanne spørgsmål med henblik på koordinering af studienævnens synspunkter.

I stk. 2 er forskningsnævnets opgaver beskrevet. Mere generelt skal nævnet følge forskningen inden for hovedområdet, hvorfor der indirekte pålægges institutterne pligt til at afgive indberetninger til nævnet. Nævnet skal afgive indstilling til rådet om planlægning og prioritering af forskningen inden for hovedområdet og de heraf følgende konsekvenser for ressourcefordelingen mellem institutterne, og beslutninger herom skal indgå i den samlede vurdering, der ligger til grund for hovedrådets budgetforslag. Herudover foreslås der givet forskningsnævn kompetence til at tildele akademiske grader på grundlag af indstilling fra bedømmelsesudvalg, som forskningsnævnet nedsætter. Denne kompetence har hidtil ligget i det i § 11 omhandlede råd. Ministeriet har fastsat regler om tildeling af disse grader, som gør det vanskeligt at tilsidesætte det fagkyndige bedømmelsesudvalgs indstilling. Umuligt er det imidlertid ikke. Efter forslaget træffes afgørelser om tildeling af licentiat- og doktorgrader alene af forskningskompetente personer.

Studerende og tekniske og administrative medarbejdere vil således ikke som nu have indflydelse på disse sagers udfald.

I stk. 3 angives studienævnets kompetence. Til § 11-rådet foreslås henlagt kompetence vedrørende de overordnede regler for derved at få samlet answeret for uddannelsernes indhold og ressourceforbrug, men det foreslås, at studienævnet får tilsyns- og påtaleret i forbindelse med afvikling af undervisning og eksamen, og at studienævnet kan tage initiativ til at få ændret gældende bestemmelser om uddannelserne. Det anføres endvidere, at studienævn skal have lejlighed til at udtale sig om forslag til ministerielle bestemmelser og om de nærmere regler om uddannelserne, der fastsættes af § 11-rådet. Hvis det i de ministerielle bestemmelser er henlagt en dispensationskompetence til institutionerne, udøves denne af studienævn. Der kan ligeledes af studienævn dispenseres fra de nærmere regler, hvis der heri er anført en hjemmel til, at de kan fraviges i særlige tilfælde. Studienævn skal i alle dispensationssager overholde de af rådet eventuelt fastsatte regler, jfr. § 11, stk. 4.

Endelig svarer stk. 4 til gældende lovs § 14, stk. 7, sidste led og § 14, stk. 8.

Til nr. 9. (Om § 15)

Efter gældende lovs § 15, stk. 1, vælges rektor og prorektor af medlemmerne af de råd, der er nævnt i §§ 11 og 12, og af de medlemmer af konsistorium, der ikke har sæde i disse råd.

Det betyder, at et hovedområde med råd i henhold til § 12, får flere stemmer ved disse valg, end hovedområder uden § 12-råd. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt, at der i vurderingen af, om der bør etableres § 12-råd, kan komme til at indgå »magtbalancesynspunkter« i relation til valg af rektor og prorektor.

Dette er baggrunden for den ændrede formulering af § 15, stk. 1.

Som efter den hidtidige bestemmelse har hver stemmeberettiget kun én stemme, uanset om vedkommende måtte have sæde både i konsistorium og i et § 11- eller § 12-råd.

Stk. 2 svarer til gældende lov.

Efter den gældende lovs § 15, stk. 3, vælges rektor for 3 år og prorektor for 2 år ad gangen. Det foreslås, at begge vælges for 4 år, og at institutionerne selv kan bestemme, om valgperioderne skal være sammenfaldende eller forskudte. Udvalget har foreslået 3-årige valgperioder, men ministeriet finder, at det vil styrke rektoratet, at perioden bliver 4-årig.

Til nr. 10. (Om § 16)

Ændringen er en følge af forslaget i nr. 11 (§ 17). Når der mindst skal være 2 repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere og for aftagerne, kan det samlede antal ikke være mindre end 16.

Til nr. 11. (Om § 17)

Der henvises herom til det, der er anført under de almindelige bemærkninger. Bestemmelsen indebærer, at der i konsistorium og § 11- og § 12-råd skal være repræsentanter for aftagersynspunkter.

Det er intet krav, at disse skal udpeges blandt medlemmerne af de organer, der udpeger dem, jfr. også at disse repræsentanter ikke må være heltidsansat ved en højere uddannelsesinstitution.

Efter forslaget vil det blive pålagt Planlægningsrådet for forskningen og forskningsrådene, jfr. lov nr. 199 af 24. maj 1972, at udpege repræsentanter for aftagere af institutionernes forskning.

De faglige landsudvalg for uddannelserne inden for direktoratet for de videregående uddannelsers område er stående udvalg, der yder rådgivning til ministeriet, og i hvis medlemskreds der også er aftagere af uddannelserne. Rådet for ingeniøruddannelserne betragtes som et fagligt landsudvalg.

Bestemmelser om censorkorps er fastsat af undervisningsministeriet med hjemmel i styrelsesloven.

Det samlede antal medlemmer, herunder antallet af repræsentanter for de deltidsansatte fastsættes i statuten, der skal forelægges undervisningsministeriet til godkendelse.

Forslaget i stk. 4 om at ændre valgperioden til 4 år er en følge af forslaget i nr. 14, (§ 22), om at lovfæste en valgperiode for formænd og næstformænd i § 11- og § 12-råd og forskningsnævn til 4 år.

Til nr. 12. (Om § 18)

I gældende lov er det i § 18 fastsat, hvorledes institutrådet er sammensat. Bestemmelsen foreslås ændret, således at den kommer til at dreje sig om sammensætning af institutbestyrelser, jfr. nr. 7 (§ 13), hvorefter der skal oprettes obligatoriske institutbestyrelser i stedet for institutråd, der foreslås afskaffet.

Bestyrelsens medlemstal foreslås fastsat til 3 eller 6 medlemmer, således at forholdet mellem de to grupper i bestyrelsen, videnskabelige medarbejdere og tekniske og administrative medarbejdere, normalt bliver 2:1. Ved meget store institutter kan der være behov for større bestyrelser, og hvor sær-

lige forhold gør sig gældende, vil ministeriet med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i nr. 15, kunne give tilladelse til fravigelse af de normale regler.

Det foreslås, at bestyrelsens medlemmer skal være varigt ansatte, bl.a. fordi bestyrelserne undertiden må træffe mere langsigtede beslutninger, og fordi tidsbegrænset tilknyttede stipendiater og adjunkter forudsættes at kvalificere sig inden for forskning og undervisning og derfor ikke bør kunne belastes med administrativt arbejde i det omfang, som medlemskab af en bestyrelse vil kunne medføre. I bestyrelsen skal der efter forslaget være overtal af videnskabelige medarbejdere og lærere, og kun professorer og fastansatte lektorer kan vælges hertil. For institutioner, hvor særlige forhold måtte gøre sig gældende, kan valgbarhedsbestemmelserne eventuelt fraviges med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i nr. 15. Der foreslås lovfæstet en ret, men ikke en pligt, for de tekniske og administrative medarbejdere til at være repræsenteret i bestyrelsen. Grunden til, at man ikke mener, at det bør være en pligt for de administrative og tekniske medarbejdere at lade sig vælge til bestyrelsen, er, at det ikke i samme grad som for læreres vedkommende indgår i dette personales stillingsindhold, at de skal kunne pålægges »styrelsesadministrativt« arbejde i det omfang, som medlemskab af bestyrelsen vil medføre. Formodentlig vil det dog være undtagelsen, at ingen ønsker at lade sig vælge. Derimod mener man ikke, at studerende bør kunne have sæde i bestyrelsen som medlem, men nok som observatør, da institutterne primært er arbejdsplads for de ansatte, og de studerende kun er midlertidigt knyttet til institutterne.

Til nr. 13. (Om § 19)

Stk. 1. Nyt stk. Bestemmelsen er en følge af bestemmelserne i § 14 om oprettelse af obligatoriske forskningsnævn. Det er kun professorer og heltidsansatte lektorer, der kan indvælges i nævnet, og f.eks. ikke personer, der er tidsbegrænset ansat, såsom adjunkter og stipendiater, der er i uddannelsessstillinger.

Stk. 2. Svarer til gældende lovs § 19, stk. 1. Bestemmelsen i § 22 indebærer, at mindst 2 medlemmer af studienævnet skal være heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere.

Stk. 2 i gældende lov foreslås ophævet, således at der ikke længere kan etableres indirekte valgte centralstudienævn, jfr. bemærkningerne til nr. 8 (§ 14).

Til nr. 14. (Om § 22)

Stk. 1. Efter gældende lov kan formanden for studienævn og næstformanden for et kollegialt organ, bortset fra konsistorium, hvor prorektor er rektors stedfortræder, vælges blandt alle de repræsenterede grupper i organet. Formanden for et studienævn kan således være en studerende, ligesom en teknisk og administrativ medarbejder og en studerende kan vælges som næstformand i fakultetsrådet (prodekan). En studerende har ikke nogen ansættelsesmæssig tilknytning til institutionen, og det forekommer uhensigtsmæssigt at opretholde muligheden for, at en studerende kan fungere som formand, specielt når formandens kompetence og ansvar foreslås styrket. Det foreslås derfor, at formanden for studienævnet skal vælges blandt de heltidsbeskæftigede lærerrepræsentanter, og at valgbarheden ved valg af næstformand er den samme som ved valg af formand for vedkommende kollegiale organ. Det foreslås yderligere, at formænd og næstformænd for § 11- og § 12-råd og forskningsnævn vælges for 4 år for derved at styrke formandskabet.

Stk. 2. Nyt stk. I gældende lov er det i § 5 fastsat, at rektor har kompetence til at afgøre hastesager, der ikke kan afvente behandling i kollegiale organer, og at rektor efter bemyndigelse fra organerne kan afgøre almindelige løbende sager, der ikke giver anledning til tvivl. Der henvises til bemærkningerne til nr. 3 (§ 5). I gældende lov står der ikke noget om de øvrige formænds tilsvarende kompetence, men der synes dog ved nogle områder i praksis at være en tendens til at henlægge flere afgørelser til formanden. Det vil efter ministeriets opfattelse forenkle og effektivisere styrelsen, at kompetence og ansvar i en række anliggender ved selve loven henlægges til formanden for vedkommende organ. I gældende lov er det i stk. 2 fastsat, at institutrådet vælger en institutbestyrer, og at institutrådet kan og i visse tilfælde skal vælge en institutbestyrelse. Bestemmelsen må udgå som konsekvens af forslag nr. 7 (§ 13).

Stk. 3. Svarer til gældende lovs § 22, stk. 3.

Til nr. 15. (Om § 35)

Hensigten med bestemmelsen er at opnå en hjemmel til at imødekomme ønsker om fravigelse fra enkelte bestemmelser i særlige situationer eller på grund af særlige forhold ved institutionen.

Loven dækker meget forskelligartede institutioner. Københavns Universitet har eksisteret i over 500 år, andre institutioner er oprettet inden for de seneste år. Nogle dækker 5 hovedområder med en lang række uddannelser, andre varetager kun én uddannelse. Nogle institutioner varetager særlige

opgaver såsom tandlægehøjskolerne, der udfører patientbehandling, og Danmarks Lærerhøjskole har særlige opgaver med efter- og videreuddannelse af lærere. Selv om loven allerede i nogen grad er en rammelov med mulighed for, at der i institutionernes statutter kan tages hensyn til særlige forhold, finder ministeriet det ønskeligt, at der ved den foreslåede bestemmelse åbnes mulighed for en smidigere administration.

Til § 2

Lovændringerne vil nødvendiggøre betydelige ændringer i institutionernes statutter, og man fin-

der det rimeligt, at der gives dem ret god tid til at udarbejde forslagene hertil. Ministeriet må imidlertid også have nogen tid til at gennemgå dem, og for at give en vis tidsmæssig fordeling af arbejdet foreslås det, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte særlige frister for de enkelte institutioner for indsendelsen til ministeriet. Specielt de mindre institutioner bør forholdsvis hurtigt kunne udarbejde et ændret statutforslag. Den særlige dispensationshjemmel, der supplerer hjemmelen i § 35, stk. 3, tilsigter at gøre overgangen så smidig som muligt bl.a. under hensyn til de gældende regler om organernes funktionsperioder.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

I lov nr. 362 af 13. juni 1973 om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner som ændret ved lov nr. 328 af 10. juni 1976, lov nr. 591 af 19. december 1980 og lov nr. 247 af 27. maj 1981 foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, affattes således:

»Hver institution ledes af en rektor i forbindelse med et antal kollegiale organer m.v. som fastsat i loven.«

§ 3. Hver institution ledes af en rektor i forbindelse med et konsistorium samt de råd, institutråd og studienævn, som varetager institutionernes uddannelsesmæssige og forskningsmæssige opgaver.

---

2. § 4, affattes således:

»§ 4. Rektor repræsenterer institutionen udadtil. Med de begrænsninger, der følger af denne lov, er rektor ansvarlig for den daglige ledelse af institutionen og er institutionens øverste foresatte for det ansatte personale. Rektor har den umiddelbare forvaltning af de anliggender, som ikke ved denne lov eller statuten er henlagt til kollegiale organer.«

§ 4. Rektor repræsenterer institutionen udadtil. Han er ansvarlig for den daglige ledelse af institutionens administration og har den umiddelbare forvaltning af de anliggender, som ikke ved denne lov eller statuten er henlagt til kollegiale organer.

3. § 5, affattes således:

»§ 5. Rektor drager omsorg for, at sager, som et kollegialt organ skal afgøre eller have lejlighed til at udtale sig om, forelægges for organet. Rektor fordeler sagerne til de kolle-

giale organer og udfærdiger om fornødent forskrifter for sagernes ekspedition.

Stk. 2. Rektor påser, at institutionens virksomhed foregår i overensstemmelse med gældende bestemmelser. Rektor bistås heri af de kollegiale organers formænd og institutbestyrere, der hver inden for deres område yder denne bistand under ansvar over for rektor.

Stk. 3. Rektor afgør sager, der ikke tåler opsættelse, og som ikke kan afvente behandling i kollegiale organer eller af formanden for vedkommende kollegiale organ. Sådanne afgørelser forelægges snarest for konsistorium og vedkommende kollegiale organ.

Stk. 4. Rektor kan pålægge de kollegiale organer at drøfte og afgive udtalelse om emner af betydning for institutionen.

Stk. 5. Rektor kan pålægge en eller flere lærere eller andre ansatte at behandle og afgive indstilling om emner af betydning for institutionen.«

§ 5. Rektor drager omsorg for, at sager, som et kollegialt organ skal afgøre eller have lejlighed til at afgive en udtalelse om, forelægges for organet. Han fordeler sagerne til de kollegiale organer og udfærdiger om fornødent forskrifter for sagernes ekspedition. Han påser, at de kollegiale organers beslutninger er lovlige, og drager omsorg for deres udførelse. Han kan efter bemyndigelse fra organerne afgøre almindelige løbende sager, der ikke giver anledning til tvivl.

Stk. 2. Rektor afgør sager, der ikke tåler opsættelse, og som ikke kan afvente behandling i kollegiale organer. Sådanne afgørelser forelægges snarest for konsistorium og vedkommende kollegiale organ.

Stk. 3. Rektor kan pålægge de kollegiale organer at drøfte og afgive udtalelser om emner af betydning for institutionen.

Stk. 4. Rektor kan pålægge en eller flere lærere eller andre ansatte at behandle og af-

give indstilling om emner af betydning for institutionen.

4. § 9, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Konsistorium nedsætter et budget- og forretningsudvalg, der inden for de af undervisningsministeren fastsatte rammer udarbejder institutionens budgetforslag og fordele de tildelte bevillinger. Budget- og forretningsudvalget behandler i øvrigt institutionens fælles ressourceanliggender, herunder sager om byggeri. Konsistorium kan i øvrigt bemyndige budget- og forretningsudvalget til at handle på sine vegne.«

§ 9. ---

Stk. 6. Konsistorium kan nedsætte et budget- og forretningsudvalg, der dels udarbejder institutionens budgetforslag, dels efter konsistoriums bemyndigelse i øvrigt kan handle på dets vegne. Består konsistorium af 12 medlemmer eller derover, skal der nedsættes et budget- og forretningsudvalg.

---

5. § 11, affattes således:

»§ 11. Forskning og uddannelse ved institutionerne kan foregå inden for flere hovedområder.

Stk. 2. Forskningen og uddannelserne inden for hvert hovedområde ledes af et råd.

Stk. 3. Rådet afgør alle sager, der vedrører hovedområdet som helhed og forholdet mellem to eller flere af de råd, der er nævnt i § 12, mellem flere institutter, mellem flere studienævn og mellem institutter og studienævn. Rådet træffer afgørelse om antallet af studienævn, om hvilke områder de skal dække og om antallet af medlemmer. Rådet fastsætter nærmere bestemmelser om de enkelte institutter, herunder om størrelsen af institutbestyrelsen.

Stk. 4. Rådet behandler forslag om fastsættelse af ministerielle bestemmelser om uddannelserne, herunder eksamen. De berørte studienævn skal have lejlighed til at udtale sig herom, inden rådet træffer beslutning. Forslag indsendes til undervisningsministeren, efter at også konsistorium har haft lejlighed til at udtale sig. Rådet fastsætter inden for rammerne af de af ministeren fastsatte bestemmelser de nærmere regler om uddannelserne efter indstilling eller udtalelse fra

vedkommende studienævn og berørte institutter. Rådet kan fastsætte regler for studienævnenes afgørelser i dispensationssager. Rådet har ansvaret for undervisningens tilrettelæggelse og eksamens afholdelse, men rådet kan henlægge opgaver i forbindelse hermed til institutbestyrelser.

Stk. 5. Rådet træffer afgørelse om ansættelse eller indstilling om ansættelse, afsked eller orlov, for så vidt angår heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere samt eksterne lektorer og om tildeling af jus docendi. Rådet træffer endvidere afgørelse om ansættelse af timelønnede undervisningsassistenter og tilsvarende lærere, men kan beslutte at henlægge denne afgørelse til institutbestyrelser. Rådet afgiver indstilling til konsistorium om tildeling af æresdoktorgrader.

Stk. 6. Rådet nedsætter et budget- og forretningsudvalg, der inden for de fastsatte rammer udarbejder hovedrådets budgetforslag og fordele de tildelte bevillinger. Budget- og forretningsudvalget behandler i øvrigt hovedrådets fælles ressourceanliggender. Rådet kan i øvrigt bemyndige budget- og forretningsudvalget til at handle på sine vegne.

Stk. 7. Rådet nedsætter særligt fagkyndige udvalg til bedømmelse af ansøgere til videnskabelige stillinger. Udvalgene afgiver indstilling til vedkommende råd.

Stk. 8. Rådet kan af sin midte i øvrigt nedsætte udvalg og henlægge sine beføjelser til disse.«

§ 11. Forskning og uddannelse ved institutionerne kan foregå inden for flere hovedområder.

Stk. 2. Forskningen og uddannelserne inden for hvert hovedområde ledes af et råd, der afgør alle sager, som vedrører hovedområdet som helhed, samt sager, der vedrører forholdet mellem to eller flere faggrupper inden for hovedområdet, jfr. § 12, eller mellem institutråd og studienævn.

Stk. 3. Rådene træffer afgørelse om ansættelse eller indstilling om ansættelse, afsked eller orlov, for så vidt angår heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere samt eksterne lektorer. Rådene tildeler licentiat- og doktorgrader samt jus docendi. Rådene afgiver indstilling til konsistorium om tildeling af æresdoktorgrader.

Stk. 4. Rådene træffer afgørelse om fordelingen af de tildelte ressourcer imellem de enkelte fag, institutter og studienævn.

Stk. 5. Hvert råd kan nedsætte et budget- og forretningsudvalg, der dels udarbejder hovedområdets budgetforslag, dels efter rådets bemyndigelse i øvrigt kan handle på dets vegne. Består rådet af 12 medlemmer eller derover, skal der nedsættes et budget- og forretningsudvalg.

Stk. 6. Hvert råd nedsætter særligt fagkyndige udvalg til bedømmelse af ansøgere til videnskabelige stillinger, af videnskabelige arbejder indleveret med henblik på erhvervelse af licentiat- eller doktorgrader samt ansøgninger om jus docendi. Udvalgene afgiver indstilling til vedkommende råd.

Stk. 7. Hvert råd kan af sin midte i øvrigt nedsætte udvalg og henlægge sine beføjelser til disse.

6. § 12, affattes således:

»§ 12. Det kan i statutten fastsættes, at et hovedområde opdeles i to eller flere faggrupper. En faggruppe ledes af et råd, der overtager dele af de kompetencer, der er omtalt i § 11. De nærmere regler fastsættes i statutten. Hvis det i statutten fastsættes, at rådet helt eller delvis skal overtage de opgaver, der er nævnt i § 11, stk. 6, skal rådet nedsætte et budget- og forretningsudvalg til varetagelse af disse opgaver.«

§ 12. Det kan i statutten fastsættes, at et hovedområde opdeles i to eller flere faggrupper. En faggruppe ledes af et råd, der overtager dele af de funktioner, der er fastsat i § 11, stk. 2-7. De nærmere regler herom fastsættes i statutten.

7. § 13, affattes således:

»§ 13. De enkelte fagområdets forskningsvirksomhed drives normalt inden for institutter. De videnskabelige medarbejdere og lærere, der er knyttet til institutterne, varetager tillige undervisning inden for fagområdet, og institutternes lokaler og udstyr står til rådighed for undervisningen i fornødent omfang.

Stk. 2. Instituttet ledes af en institutbestyrelse, der forestår instituttets drift og har ansvaret for udnyttelsen af de tildelte bevillinger samt for den overordnede planlægning af instituttets forskning og undervisning. Institutbestyrelsen udarbejder instituttets budgetforslag og fordeler de givne bevillinger og

arbejdsopgaver. Den enkelte forsker kan dog frit vælge sine forskningsopgaver.

Stk. 3. Institutbestyrelsen sørger for, at der mindst en gang om året afholdes et møde for alle ansatte ved instituttet med henblik på en drøftelse af instituttets forhold og udvikling. Studerende, der er tilknyttet instituttet, eller repræsentanter for disse kan deltage i disse møder.

Stk. 4. Institutbestyrelsen vælger af sin midte blandt lærerrepræsentanterne, en institutbestyrer. Institutbestyreren, der vælges for ét år ad gangen, er tillige formand for bestyrelsen. Institutbestyreren repræsenterer instituttet og forestår den daglige ledelse. Institutbestyreren påser med ansvar over for rektor og institutbestyrelsen, at instituttets virksomhed foregår i overensstemmelse med gældende bestemmelser. Institutbestyreren afgør almindelige løbende sager, der ikke giver anledning til tvivl, og kan træffe afgørelse i sager, der ikke tåler opsættelse, og som ikke kan afvente behandling i institutbestyrelsen. Bestyrelsen orienteres snarest om sådanne afgørelser.«

§ 13. De enkelte fagområdets forskningsvirksomhed drives normalt inden for institutter. De videnskabelige medarbejdere og lærere, der er knyttet til institutterne, varetager tillige undervisning inden for fagområdet, og institutternes lokaler og udstyr står til rådighed for undervisningen i fornødent omfang.

Stk. 2. Institutrådet træffer afgørelse om fordelingen af de arbejdsopgaver, som påhviler instituttet, jfr. dog § 31. Institutrådet kan ikke træffe beslutning om den enkelte forskers valg af forskningsopgave.

8. § 14, affattes således:

»§ 14. Der skal ved hvert hovedområde findes et forskningsnævn og mindst ét studienævn. Er der flere studienævne under et hovedområde, skal disse hver for sig dække studier eller dele af studier.

Stk. 2. Forskningsnævnet har til opgave at følge forskningen inden for hovedområdet på grundlag af indberetninger fra institutterne, at afgive indstillinger til det råd, der er nævnt i § 11, om planlægning og prioritering af forskningen inden for hovedområdet og de heraf følgende konsekvenser for ressourcfordelingen mellem institutterne, at nedsætte udvalg til bedømmelse af videnskabeli-

ge arbejder indleveret med henblik på erhvervelse af licentiat- eller doktorgrader og at træffe beslutning om tildeling af disse grader.

Stk. 3. Studienævn påser under ansvar over for det råd, der er nævnt i § 11, at studier inden for deres område gennemføres som forudsat i gældende bestemmelser. Hvis et studienævn finder behov for ændringer i reglerne eller i studiernes faktiske tilrettelæggelse, kan studienævnet tage spørgsmål herom op over for rådet, henholdsvis vedkommende institutbestyrelse. Studienævn skal have lejlighed til at udtale sig om forslag om fastsættelse af ministerielle bestemmelser om uddannelserne, herunder eksamen. Studienævn skal ligeledes have lejlighed til at udtale sig om de nærmere regler om uddannelserne, der fastsættes af det råd, der er nævnt i § 11, medmindre forslaget er udarbejdet af studienævnet selv. Hvis der i bestemmelserne er hjemmel til, at de kan fraviges i særlige tilfælde, træffer studienævn beslutning herom inden for de af rådet eventuelt fastsatte regler.

Stk. 4. Studienævn skal have lejlighed til at udtale sig om oprettelse og nedlæggelse af lærerstillinger og om de undervisningsmæssige kvalifikationer hos ansøgerne til disse stillinger. Også andre sager, der vedrører undervisningen, skal forelægges vedkommende studienævn til udtalelse, inden sagen afgøres.«

§ 14. Der nedsættes for hvert hovedområde et centralt studienævn. Der kan nedsættes studienævn for faggrupper, fag, linjer eller dele af fag. De nærmere regler herom fastsættes i statuetten.

Stk. 2. Det centrale studienævn fastlægger kompetencefordelingen mellem dette og de øvrige studienævn og mellem disse indbyrdes.

Stk. 3. Det centrale studienævn behandler efter indstilling fra studienævnene alle spørgsmål om de generelle regler for eksamen, karaktergivning, undervisningen og studieordningen. Det centrale studienævn behandler endvidere forslag til ændring af eksamensbekendtgørelsen. Forslag sendes til undervisningsministeren gennem vedkommende råd og konsistorium, ledsaget af disse instansers eventuelle forslag og bemærkninger.

Stk. 4. Inden for rammerne af de gældende bekendtgørelser om eksamen, karaktergiving

ning m.v. og de givne bevillinger udarbejder og ajourfører de faglige studienævn en studieordning med angivelse af undervisningens mål, omfang og varighed, form og indhold samt pensumbeskrivelse. Studienævnene tilrettelægger undervisningen og afholdelsen af eksaminer.

Stk. 5. Vedkommende studienævn skal påse, at studiet kan gennemføres som forudsat i eksamensbekendtgørelsen og studieordningen og på den normerede tid, at samordningen af studiets enkelte dele finder sted, at enkelte fag eller discipliner ikke ændres urimeligt i omfang, og at den undervisning, der gives, er relevant i forhold til uddannelsens mål og de fastsatte eksamensfordringer.

Stk. 6. Studienævnet kan dispensere fra studie- og eksamensordninger i henhold til gældende bestemmelser. Afgørelsen kan af ansøgeren indbringes for det centrale studienævn.

Stk. 7. Vedkommende studienævn træffer endvidere efter regler fastsat af undervisningsministeren, jfr. § 2, stk. 3, nr. 4, afgørelse om ansættelse af deltidsansatte, timelønnede undervisningsassistenter og tilsvarende lærere. Studienævnets afgørelser kan af ansøgerne, den eller de fagkyndige, der har udtalt sig om ansøgernes kvalifikationer, eller et medlem af studienævnet indbringes for det centrale studienævn. Studienævnet skal have lejlighed til at udtale sig om oprettelse og nedlæggelse af andre lærerstillinger og om de undervisningsmæssige kvalifikationer hos ansøgere til disse stillinger.

Stk. 8. Andre sager, der vedrører undervisningen under et studienævns område, skal forelægges nævnet til udtalelse, inden sagen afgøres.

9. § 15, affattes således:

»§ 15. Rektor og prorektor vælges blandt institutionens professorer og heltidsansatte lektorer af medlemmerne af konsistorium. Ved institutioner med hovedområdeopdeling deltager tillige medlemmerne af de i § 11 nævnte råd i valget. Ved institutioner uden hovedområdeopdeling, jfr. § 29, men med opdeling i henhold til § 12, deltager, foruden konsistoriums medlemmer, medlemmerne af de i § 12 nævnte råd i valget.

Stk. 2. Den kandidat, der har opnået mere end halvdelen af de gyldigt afgivne stemmer, er valgt. Har ingen kandidat opnået dette, foretages omvalg mellem de to kandidater, der har opnået størst stemmetal. Har flere kandidater opnået samme stemmetal, delta-

ger samtlige disse i omvalget. Den kandidat, der ved omvalget har opnået det største stemmetal, er valgt. Har flere ved omvalget opnået samme stemmetal, foretages der lodtrækning mellem disse kandidater.

Stk. 3. Rektor og prorektor vælges for 4 år ad gangen. Det fastsættes i statuten, om valgperioderne skal være sammenfaldende eller forskudte.«

§ 15. Rektor og prorektor vælges blandt institutionens professorer og heltidsansatte lektorer af medlemmerne af de råd, der er nævnt i §§ 11 og 12, samt af de medlemmer af konsistorium, der ikke har sæde i disse råd.

Stk. 2. Den kandidat, der har opnået mere end halvdelen af de gyldigt afgivne stemmer, er valgt. Har ingen kandidat opnået dette, foretages omvalg mellem de to kandidater, der har opnået størst stemmetal. Har flere kandidater opnået samme stemmetal, deltager samtlige disse i omvalget. Den kandidat, der ved omvalget har opnået det største stemmetal, er valgt. Har flere ved omvalget opnået samme stemmetal, foretages der lodtrækning mellem disse kandidater.

Stk. 3. Rektor vælges for 3 år og prorektor for 2 år ad gangen.

10. I § 16, *stk. 1*, ændres »8« til: »16«.

§ 16. Konsistorium og de råd, der er omhandlet i §§ 11 og 12, består af mellem 8 og 32 medlemmer.

11. § 17, affattes således:

»§ 17. Konsistorium og de i §§ 11 og 12 nævnte råd består af repræsentanter for de heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere, for de deltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere, for de studerende og for de tekniske og administrative medarbejdere samt af repræsentanter for aftagerne af institutionens forskning og uddannelser.

Stk. 2. Repræsentanter for heltidsansatte og deltidsansatte videnskabelige medarbejdere og lærere besætter tilsammen halvdelen af det samlede antal mandater, repræsentanter for de studerende besætter en fjerdedel, repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere og for aftagerne besætter hver en ottendedel. Repræsentanter for de

tekniske og administrative medarbejdere samt for aftagerne besætter mindst 2 mandater hver. Opstilles der ikke kandidater for de deltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere, besættes disses mandater af de heltidsbeskæftigede for 1 år ad gangen.

Stk. 3. Repræsentanter for de ansatte ved institutionen og de studerende vælges af og blandt dem, der er ansat henholdsvis indskrevet som studerende inden for det pågældende område. Repræsentanter for aftagerne, der ikke må være heltidsansat ved en højere uddannelsesinstitution, udpeges således, at halvdelen repræsenterer aftagere af institutionens forskning, halvdelen repræsenterer aftagere af institutionens uddannelser. Hvis antallet af aftagerrepræsentanter er ulige, fastsættes det i statuten, hvilken gruppe der skal have 1 mandat mere end den anden. Til konsistorium udpeges aftagerrepræsentanter af henholdsvis Planlægningsrådet for forskningen og af de faglige landsudvalg for de uddannelser, der er repræsenteret ved vedkommende institution. Til de i §§ 11 og 12 nævnte råd udpeges aftagerrepræsentanter af henholdsvis vedkommende statslige forskningsråd og censorkorps.

Stk. 4. Medlemmerne af konsistorium og de i §§ 11 og 12 nævnte råd vælges for 4 år ad gangen. Dog vælges repræsentanter for de deltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere og for de studerende for 1 år ad gangen.«

§ 17. Repræsentanter for de heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere i konsistorium og råd vælges for 3 år ad gangen af og blandt dem, der er ansat inden for vedkommende område.

Stk. 2. Repræsentanter for de deltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere i konsistorium og råd vælges for ét år ad gangen af og blandt dem, der er ansat inden for vedkommende område. Der vælges mindst én repræsentant til hvert organ. Såfremt der ikke opstilles kandidater for de deltidsbeskæftigede, kan disses mandater besættes af de heltidsbeskæftigede for ét år ad gangen.

Stk. 3. Repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere i konsistorium og råd vælges for 3 år ad gangen af og blandt dem, der er ansat inden for vedkommende område. Disse medarbejders repræsentation udgør halvdelen af det samlede antal lærerrepræsentanter. Er antallet af disse

medarbejdere under halvdelen af det samlede antal lærere, nedsættes andelen til en fjerdedel. I statuten fastsættes størrelsen af repræsentationen i de enkelte råd.

Stk. 4. Repræsentanter for de studerende i konsistorium og råd vælges for ét år ad gangen af og blandt de studerende, der er indskrevet inden for vedkommende område. De studerendes repræsentation udgør halvdelen af det samlede antal lærerrepræsentanter.

12. § 18, affattes således:

»§ 18. Institutbestyrelsen består af 3 eller 6 medlemmer, der skal være varigt ansatte på mindst halv tid. Af disse vælges 2 henholdsvis 4 af alle heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere ved instituttet blandt professorer og lektorer, og 1 henholdsvis 2 af og blandt de tekniske og administrative medarbejdere, hvis der opstilles kandidater for disse. Vælges der ikke repræsentanter for sidstnævnte gruppe, udfyldes de ledige pladser af den lærergruppe, der er nævnt ovenfor. Institutbestyrelsen vælges for 3 år ad gangen.

Stk. 2. En repræsentant for de studerende, der er tilknyttet instituttet, kan deltage som observatør i bestyrelsens møder.«

§ 18. Institutrådet består af samtlige heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere samt repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere og for de studerende, der deltager i den undervisning, som varetages af instituttet. Det kan i statuten fastsættes, at eksterne lektorer og andre grupper af lærere kan blive repræsenteret i institutrådet.

Stk. 2. Antallet af repræsentanter for de tekniske og administrative medarbejdere og de studerende fastsættes for hvert enkelt institut af konsistorium eller efter dettes bestemmelse af de råd, der er omhandlet i § 11 og 12, og det kan højst udgøre halvdelen af institutrådets samlede antal medlemmer.

Stk. 3. Repræsentanterne for de tekniske og administrative medarbejdere samt de studerende vælges for indtil ét år ad gangen. De nærmere regler fastsættes i statuten.

13. § 19, affattes således:

»§ 19. Hvert forskningsnævn består af højst 12 professorer og heltidsansatte lektorer, der vælges for 4 år ad gangen af alle heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejde-

re og lærere inden for det pågældende hovedområde.

Stk. 2. Hvert studienævn består af et lige stort antal lærere og studerende, i alt højst 12. De vælges for ét år ad gangen af og blandt henholdsvis de lærere, der underviser, og de studerende, der studerer inden for det pågældende studienævns område.«

§ 19. Hvert studiemnævns består af et lige stort antal lærere og studerende i alt højst 12. De vælges for ét år ad gangen af og blandt henholdsvis de lærere, der underviser, og de studerende, der studerer inden for det pågældende studienævns område.

Stk. 2. Medlemmer til de centrale studiemnævns udpeges af studiemnævne ved hovedområdet. De centrale studiemnævns medlemsantal fastsættes af konsistorium. De centrale studiemnævns kan nedsætte forretningsudvalg, hvis medlemstal fastsættes af konsistorium. De nærmere regler fastsættes i statuten.

14. § 22, affattes således:

»§ 22. Rektor er formand for konsistorium. Formanden og næstformanden for de øvrige kollegiale organer vælges af det pågældende organ blandt repræsentanterne for de heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere. Formænd og næstformænd for de i §§ 11 og 12 nævnte råd samt forskningsnævn vælges for 4 år ad gangen. Formænd og næstformænd for studienævn vælges for 1 år ad gangen.

Stk. 2. Formanden for et kollegialt organ kan afgøre almindelige løbende sager, der ikke giver anledning til tvivl. Formanden afgør endvidere sager, der ikke tåler opsættelse, og som ikke kan afventes behandling i det kollegiale organ. Vedkommende kollegiale organ orienteres snarest om sådanne afgørelser.

Stk. 3. De kollegiale organer fastsætter selv deres forretningsorden inden for rammerne af reglerne i denne lov og en standardforretningsorden, som fastsættes af konsistorium.«

§ 22. Rektor er formand for konsistorium. Formanden for de øvrige kollegiale organer vælges af det pågældende organ for den periode, der fastsættes i statuten. I de råd, der er omtalt i §§ 11 og 12, vælges formanden blandt de heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere.

Stk. 2. Institutrådet vælger efter regler fastsat i statuten blandt sine heltidsbeskæftigede medarbejdere en institutbestyrer, der repræsenterer instituttet udadtil og er ansvarlig for instituttets daglige ledelse. Institutrådet kan endvidere, ligeledes efter regler fastsat i statuten, vælge en bestyrelse. Institutbestyreren er født medlem og formand for bestyrelsen. Såfremt institutrådet består af 40 medlemmer eller mere, vælger institutrådet en bestyrelse, der overtager dele af dets funktioner. De nærmere regler fastsættes i statuten.

Stk. 3. De kollegiale organer fastsætter selv deres forretningsorden inden for rammerne af reglerne i denne lov og den standardforretningsorden, som fastsættes af konsistorium.

15. I § 35, indsættes som stk. 3:

Stk. 3. Undervisningsministeren kan efter anmodning fra vedkommende institution tilføje afvigelser fra lovens bestemmelser i tilfælde, hvor ganske særlige forhold gør sig gældende.«

§ 35. Undervisningsministeren er øverste forvaltningsmyndighed for institutioner, der er omfattet af loven.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan dog kun sætte de afgørelser, der er omhandlet i kapitel 3, ud af kraft, såfremt de findes stridende mod lovgivningen eller almindelige retsgrundsætninger. Relegation af en studerende kan af denne dog altid indbringes for undervisningsministeren.